

СТАНОВИЩЕ

относно процедура за присъждане на образователната и научна степен „доктор по психология”

на дисертационен труд на тема: „Стационарна групова психотерапия при пациенти с психоза”

Професионално направление: 3.2. „Психология“

Научна специалност: „Медицинска психология“

Докторант: Миглена Димитрова Календжиева, Медицински университет - Варна „Проф. д-р Параскев Стоянов“, Катедра „Психиатрия и медицинска психология”

Научен ръководител: проф. д. пс. н. Иван Александров

Рецензент: доц. д-р Ваня Господинова Христова, съгласно Заповед на Ректора на Медицински университет-Варна „Проф. д-р Параскев Стоянов“ № Р-109-471/05.11.2021 г.

Както в глобален, така и в национален аспект през последните десетилетия, се наблюдава устойчивата тенденция за нарастване на дела на пациенти с психиатрична патология, като значително място в клиничната психиатрична практика заемат психотичните пациенти. Това налага необходимостта от гъвкава и нова форма на групова стационарна психотерапия с тези пациенти, при отчитане на ограниченията и спецификата на болничните условия в които тя се прилага.

Да се систематизира научно-обоснования и приложим в практиката и в болничната среда, психотерапевтичен подход в работата с психотични пациенти е въпрос, чийто отговор задава актуалността на настоящият дисертационен труд.

Значимостта на подобна задача се определя не само от оскъдните изследвания на зададената проблематика у нас, но и от непосредствената практическа полза, която нейните резултати биха допринесли в различните сфери от живота не само на пациентите с психоза, но и на обществото като цяло.

1. ОЦЕНКА НА РЕЗУЛТАТИТЕ И ПРИНОСИТЕ НА ДОКТАРАНТА

1.1. Основните резултати, които постига в труда си докторанката са следните:

- ✓ Установено е, че моделът на “традиционната” групова терапия е терапевтична парадигма, предназначена за различна от клиничната обстановка и тя би могла да не бъде ефективна в стационарни условия, поради несъвместимостта ѝ със спецификите на средата и пациентите. Поради това, методът на стационарната групова терапия трябва да бъде гъвкав и адаптиран към специфичния състав на пациентите: различните диагностични групи изискват различен подход към груповата работа.
- ✓ Доказано е, че фокусирането върху взаимоотношенията в групата в модалността “тук и сега”, отговаря на една от основните цели на психотерапията при пациенти с психоза, а именно възможността да бъдат осъзнати и развити способностите на пациентите за взаимоотношения и близост с друг човек.
- ✓ Подчертана е, необходимостта методите за обективизация на процеса на психотерапия, да съчетават в себе си обективните характеристики на наблюдението на процеса, както и на субективната оценка на преживяванията на пациентите, и обратната връзка в края на сесиите с тях.

- ✓ От проведените корелационни и регресионни анализи се открива зависимост, между нивото на достъпност и откритост на терапевта, и проявите на автентично присъствие на пациентите по време на груповите сесии. Нивото на откритост и достъпност на терапевта се оказва водещо качество, в изграждане на групова среда на безопасност.
- ✓ Въз основа на получените резултати от съдържателния анализ на преживяванията на пациентите с психотични разстройства по време на групова психотерапия, се установява, че важен принцип при терапия на психотично ниво е осигуряването на преживяване на безопасност, сигурност и подкрепа.
- ✓ Доказано е, че неструктурираният, пасивен и недирективен терапевтичен подход, не е подходящ за групова психотерапия в стационарни условия, както за нискофункционаращи, така и за високофункционаращи групи.
- ✓ Разработената скала за изследване на ефективност на груповата психотерапия, позволява измерване посредством ретроспективната оценка на самите психотични пациенти за нивото на безопасност, сигурност и възприета подкрепа от терапевта и групата.

1.2. Най-значимите приноси на Миглена Димитрова Календжиева от дисертационния труд са следните:

- ✓ Направен е задълбочен анализ на моделите на изследване на ефективността на груповата стационарна психотерапия, и методите за обективизация и анализ в груповата психотерапия с психотични пациенти. Изследвани и анализирани посредством феноменологичен и контент анализ, са преживяванията на пациенти с психотични заболявания.

- ✓ Представеният анализ очертава аспектите на стационарните условия, при които се провежда психотерапията, като е модифициран модел ориентиран към взаимоотношенията, подходящ за стационарни пациенти с психотични разстройства.
- ✓ Създадена е авторски скала за измерване ефективността на груповата психотерапия, посредством ретроспективна оценка на преживявания по време на психотерапевтичната работа с пациентите.
- ✓ Валидизиран е инструмент за изследване на ефективността на груповата психотерапия с психотични пациенти, в стационарни условия.

2. КРИТИЧНИ БЕЛЕЖКИ И ПРЕПОРЪКИ КЪМ ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

По същностните страни на основните тези и тяхното доказване в дисертацията нямам критични бележки.

3. ЗАКЛЮЧЕНИЕ ПО ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

В заключение въз основа на изложеното по-горе, предлагам на уважаемите членове на Научното жури да присъдят образователната и научна степен „доктор“ на Миглена Димитрова Календжиева по „Медицинска психология“ в професионално направление 3.2. „Психология“.

гр. Варна
01.12.2021 г.

Изготвил становището:
(доц. д-р Ваня Христова)

